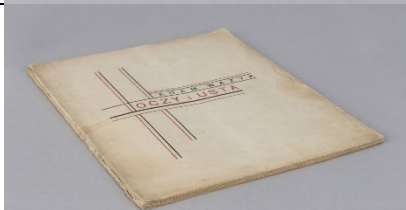
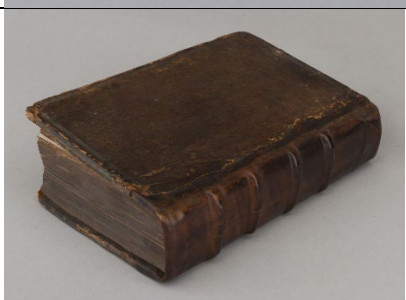

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

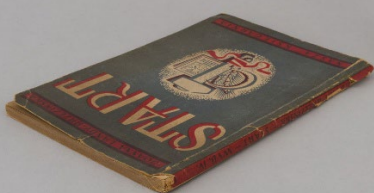
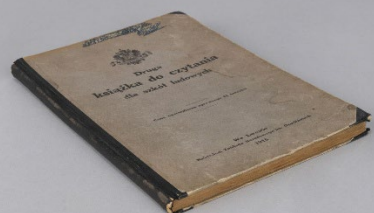
Przedmiotem zapytania jest wykonanie konserwacji i przygotowania do ekspozycji 10 obiektów na podłożach papierowych w formie książek ze zbiorów MHP przeznaczonych na wystawę stałą oraz 5 obiektów na podłożach papierowych w formie rękopisów i czasopism ze zbiorów MHP przeznaczonych na wystawę stałą.

Wykaz obiektów:

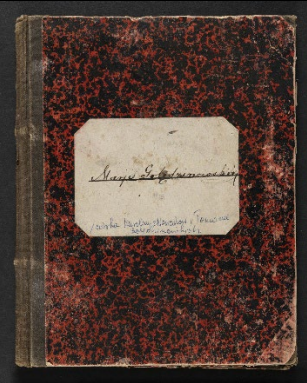
CZĘŚĆ 1 Obiekty na podłożu papierowym w formie książek ze zbiorów MHP przeznaczone na wystawę stałą

L.P.	Opis	Sygnatura	Wymiary obiektu	Zdjęcie	Wartość
1	Książka Mackiewicz Józef , <i>Pod każdym niebem</i> , Londyn 1964	MHP-ARK 4187	18x12,1; s. 158		211,54
2	Książka Hłasko Marek <i>Pierwszy krok w chmurach</i> , Warszawa 1956	MHP-ARK 4210	17,3x12,0; s. 268		161,9
3	Książka Popiełuszko Jerzy, <i>Zapiski 1980-1984</i> , Paryż 1985	MHP-ARK 4266	20,7x14,6; s. 58		15
4	Książka Ważyk Adam, <i>Oczy i usta</i> , Warszawa 1926	MHP-ARK 4347	22x17,5; s. 51		2441,29
5	Książka Arystoteles, <i>Logica ex accurata recognitione</i> , Paryż 1567	MHP-ARS 112	14,9x10,5; s.		12123,89

Złącznik nr 2 do Zapytania Ofertowego

6	Książka Galen <i>Astrologia ad Aphrodisium. De Vrinis</i> , Wenecja 1535	MHP-ARS 118	15x11 cm, s. 50		33000
7	Nota Edwarda Raczyńskiego, <i>The Mass Extermination of Jews in German Occupied Poland</i> , Londyn 1943	MHP-ARK 4115	21x13,9; s. 16		10937,19
8	Książka Landy-Brzezińska Joanna, <i>Start. Nauka czytania i pisania dla dorosłych</i> , Warszawa 1950	MHP-ARK 4232	21,6x14,6; s. 119		88
9	Książka <i>Druga książka do czytania dla szkół ludowych</i> , Lwów 1915	MHP-ARK 4293	21,5x14,1; s. 192		100
10	Książka Słodowy Adam, <i>Podręcznik kierowcy amatora</i> , Warszawa 1966	MHP-ARK 4312	25,1x13,4; s. 255		115,26

CZĘŚĆ 2 Obiekty na podłożu papierowym w formie rękopisów i czasopism ze zbiorów MHP przeznaczone na wystawę stałą

L.P.	Opis	Sygnatura	Wymiary obiektu	Zdjęcie	Wartość
1	Kajet z cytatami z poezji i prozy polskiej	MHP-ARR 927	20,4x16,2; s. 94		188,57
2	<i>Izys Polska czyli Dziennik Umiejętności..</i> , Warszawa 1823	MHP-ARP 8485	23x14,6 cm, s. 144		841,26
3	Czasopismo <i>Zdrój</i> . Dwutygodnik poświęcony sztuce i kulturze umysłowej, T. 2, z. 1, kwiecień 1918	MHP-ARP 8481	31,5x24,3; s. 33		2304,76
4	Czasopismo <i>Time</i> , 29.12.1980, numer z podtytułem "Shaking Up Communism" oraz okładką z Lechem Wałęsą	MHP-ARP 8501	27,6x20,7; s. 68		259,26
5	<i>Izys Polska czyli Dziennik Umiejętności..</i> , Warszawa 1821	MHP-ARP 8687	23x14 cm, s. 140		355,1

I. ZAKRES ZAMÓWIENIA

W zakres zamówienie wchodzi:

1. Odbiór obiektu z siedziby Zamawiającego oraz przewóz do pracowni Wykonawcy. Obiekty zostaną wydane Wykonawcy jednorazowo w terminie 14 dni od dnia podpisania umowy. Miejszem wydania obiektu będzie siedziba Zamawiającego – **Muzeum Historii Polski w Warszawie, ul. Gwardii 1, 01-538 Warszawa**. Parking na terenie MHP jest dodatkowo płatny. Strony sporządzą protokół zdawczo-odbiorczy, zawierający m.in. wykaz zabytków.
2. Wykonawca zobowiązany jest stworzyć program prac prowadzonych w związku z konserwacją i przygotowaniem obiektów do ekspozycji. Propozycję programu prac należy przedstawić Zamawiającemu do zaakceptowania w terminie **7 dni** od odebrania muzealiów na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, zgodnie pkt 1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania projektu programu prac Zamawiający może zgłosić do niego uwagi, które Wykonawca zobowiązany jest uwzględnić. Brak uwag zgłoszonych przez Zamawiającego w terminie wskazanym w zdaniu poprzednim uważa się za akceptację programu prac. Wykonawca może przystąpić do wykonania zabiegów dopiero po zatwierdzeniu programu prac przez Zamawiającego. Wykonawca prześle program prac i zabiegów do przeprowadzenia na adres e-mail: aleksandra.wrobel@muzhp.pl, joanna.kilian-sztama@muzhp.pl.
3. Wykonanie zabiegów konserwatorskich przygotowujące zabytki do wystawy stałej MHP zgodnie z zatwierdzonym przez Zamawiającego lub upoważnionego przedstawiciela Zamawiającego programem prac. Zamawiający dopuszcza wprowadzenie zmian w programie prac w trakcie trwania zabiegów wyłącznie po uzyskaniu akceptacji na piśmie tych zmian przez Zamawiającego, o ile będą one uzasadnione dobrem obiektów. W przypadku dokonania zmian w programie prac, Wykonawca ma obowiązek opisanie ich w dokumentacji.
4. Sporządzenie dokumentacji i przekazanie Zamawiającemu na własność tej dokumentacji, w tym przeniesienie na Zamawiającego własności autorskich praw majątkowych oraz zależnych praw autorskich do dokumentacji (tj. z przeprowadzonych prac i zabiegów) zgodnej z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Dokumentacja powinna składać się z części: opisowej i fotograficznej przed, w trakcie i po wykonaniu wszystkich prac i zabiegów i powinna być przekazana Zamawiającemu w wersji papierowej i w wersji elektronicznej (na zewnętrznym nośniku danych - pendrive) w jednym egzemplarzu. Obie

wersje dokumentacji zostaną dostarczone do siedziby Zamawiającego wraz z zabytkami. Rozdzielczość zdjęć dokumentacyjnych minimum 300 dpi, w formacie minimum 10 x15 cm. Gramatura papieru dla zdjęć minimum 150 g/m². Ujęcia przed i po przeprowadzonych zabiegach w zbliżonej temperaturze i natężeniu światła.

5. Zwrot obiektów po przeprowadzonych pracach do siedziby Zamawiającego - **Muzeum Historii Polski w Warszawie, ul. Gwardii 1, 01-538 Warszawa.**
6. Transport muzealiów z miejsca przekazania do miejsca przeprowadzenia prac oraz z miejsca przeprowadzenia prac do miejsca zwrotu zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich utratą lub zniszczeniem.
7. Zapewnienie niezbędnego zabezpieczenia obiektów podczas transportu na własny koszt i ryzyko, w szczególności z zachowaniem przepisów z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu przenoszenia muzealiów (Dz. U. 2008, Nr 91, poz. 569).

II. TRANSPORT ZABYTKÓW

Ze względu na stan zachowania obiektów, na który wpływ ma zarówno temperatura jak i wilgotność powietrza, a także drgania, transport ma być przeprowadzony przy pomocy środka transportu, który zapewni utrzymanie stałej temperatury i wilgotności oraz wyeliminuje drgania związane z przemieszczaniem się.

Wymaga się, aby transporty obiektów były przeprowadzane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich utratą lub zniszczeniem (Dz. U. 2014, poz. 1240).

Należy uwzględnić dobór odpowiednich materiałów do opakowania Zabytków na czas ich transportu (skrzyń, kartonów, itp.). Muszą one być bezpieczne dla przewożonych materiałów i spełniać wytyczne konserwatorskie opracowane według techniki wykonania Zabytków. W trakcie transportu do Wykonawcy oraz zwrotu obiektów (o ile nie zmieni się ich wielkość po przeprowadzonych zabiegach) dopuszcza się przewożenie obiektów w obecnych opakowaniach, po wcześniejszym ustaleniu, przy jednoczesnym uwzględnieniu dodatkowych środków dla lepszej amortyzacji i usztywnienia.

Zabronione jest przewożenie tym samym środkiem lokomocji skrzyni i obiektów „luzem” oraz umieszczenie w luku bagażowym innych rzeczy. Wszystkie obiekty na podłożach papierowym muszą być przewożone „na płasko”.

Zamawiający zastrzega sobie prawo odmowy wydania obiektów jeśli środek transportu nie spełnia wyżej wymienionych zasad.

Szczegółowa instrukcja określająca działania związane z przemieszczaniem się muzealiów stanowi załącznik nr 1 do OPZ.

III. ZAKRES PRAC

Zakres prac konserwatorskich przygotowujących obiekty do ekspozycji na wystawie stałej obejmuje czynności i zabiegi (z odpowiednim dopasowaniem metod i środków) mające na celu polepszenie stanu zachowania obiektów oraz umożliwiające ich bezpieczną ekspozycję. Zakłada się wykonanie:

- ❖ oczyszczenia mechanicznego podłoży papierowych,
- ❖ sklejenia przedarć i pęknięć papierowego podłoża,
- ❖ uzupełnienia niewielkich ubytków podłoża w miejscach uniemożliwiających bezpieczną jego ekspozycję,
- ❖ prostowanie podłoży papierowych jeśli posiadają one deformację,
- ❖ podjęcie prób usunięcia lub osłabienia mocnych zaplamień\ zacieków,
- ❖ oczyszczanie mechaniczne i chemiczne opraw,
- ❖ scalenie i wzmocnienie tektury/papierów okładek (w obszarze narożników),
- ❖ uzupełnienie ubytków w skórze oprawy (wraz ze scaleniem kolorystycznym na styku oryginału i uzupełnienia), w razie konieczności wzmocnienie oprawy w obszarze przegubów,
- ❖ nawilżenie / delikatne uelastycznienie skóry oprawy,
- ❖ uzupełnienie ubytków w papierowych oprawach, wraz z przywróceniem im funkcjonalności.

Każdy obiekt należy oczyścić mechanicznie, możliwie na jak największej powierzchni. Jednocześnie należy zapewnić jego bezpieczeństwo poprzez dostosowanie zastosowanych środków do jego charakteru.

Pęknięcia oraz przedarcia papierowego podłoża należy scalić i podkleić odpowiednio dobraną i ewentualnie dobarwioną bibułą konserwatorską. Margines podklejenia musi być odpowiednio dostosowany szerokością do potrzeb prawidłowego zabezpieczenia uszkodzenia.

Pozostałe, wychodzące poza obręb fragmenty bibułki należy dorównać do oryginału. Uzupełnienia ubytków należy potraktować podobnie – uzupełnione mają być odpowiednio dobranym i dobarwionym papierem. Jeżeli ubytki są wynikiem technologii wytwarzania i ich obecność nie zagraża obiektowi, nie należy ich uzupełniać.

Wszystkie materiały dodane, zabezpieczające lub uzupełniające braki w obiekcie powinny być odpowiednio dopasowane do oryginału. Istotna jest zarówno grubość, jak i barwa. Podklejenia, wzmocnienia, czy uzupełnienia ubytków mają być wykonane z papieru bezkwasowego. Należy dobrać odpowiednią grubość (dopuszczalne jest sklejenie kilku warstw bibułki konserwatorskiej przy uzupełnianiu ubytków). Papier uzupełnienia, podklejenia lub wzmocnienia musi być również odpowiednio dobrany kolorystycznie lub dobarwiony, tak aby scalał się z oryginałem, jednocześnie będąc delikatnie odróżnialnym od niego (zgodnie ze sztuką konserwatorską).

W przypadkach deformacji podłoży należy przeprowadzić zabieg prostowania dostosowując metodę indywidualnie. Jednak jeżeli odkształcenie jest na tyle silne, że obiekt mimo podjętych prób wraca do stanu poprzedniego i rozprostowanie go musiało by być zabiegiem bardzo mocno inwazyjnym, nie jest to konieczne. Jeżeli po rozprostowaniu papier jest widocznie osłabiony w tym obszarze, należy go wzmocnić, odpowiednio dobranym i dobarwionym papierem japońskim.

Oczyszczanie przy użyciu rozpuszczalników w tym wody (topowanie, kompresy, dowilżanie lub kąpiel), ma być dostosowane indywidualnie do poszczególnych obiektów. Należy podjąć próbę usunięcia lub osłabienia zaplamień i zacieków w przypadkach negatywnego wpływu na obiekt lub znacznego pogorszenia jego estetycznego odbioru. Nadrzędnym jest tutaj dobro i wytrzymałość poszczególnych warstw zabytku. Jeżeli zabieg osłabiania zacieku jednocześnie źle wpływa na obiekt, należy zaprzestać czynności. W problematycznych przypadkach należy skontaktować się z pracownikami Działu Konserwacji MHP.

Odkwaszanie jest procesem, który należy przeprowadzić wyłącznie przy niskiej wartości pH udowodnionym podczas jego badań. Nie należy wykonywać odkwaszania bez wcześniej przeprowadzonych pomiarów oraz bez konsultacji z pracownikami Działu Konserwacji MHP.

Uzupełnienie ubytków w skórze oprawy należy wykonać materiałami scalonymi kolorystycznie z materiały oryginału. W razie konieczności należy także wzmocnić oprawę w obszarze przegubów.

Całkowity demontaż obiektów nie jest zakładaną czynnością. Niemniej jeżeli będzie taka uzasadniona konieczność, nie jest to wykluczone. Demontaże częściowe są przy niektórych obiektach konieczne, zwłaszcza w wypadkach zastosowania zszywek i/lub materiałów zagrażających muzealiom. W takim wypadku szkodliwą materię należy zastąpić neutralną chemicznie (np. metalową zszywkę wymienić bawełnianą lub lnianą nicią odpowiedniej grubości) – uzgodnioną z pracownikiem Działu Konserwacji MHP. W przypadku obecności korozji na podłożu papierowym należy zdezaktywować jony metali.

IV UBEZPIECZENIE

1. Wykonawca zobowiązany jest posiadać lub zawrzeć umowę ubezpieczenia OC oraz od wszystkich ryzyk związanych z fizyczną utratą lub zniszczeniem Obiektów będących przedmiotem usługi przez cały okres wypożyczenia, tj. od momentu wydania Obiektów, będących przedmiotem usługi do momentu ich zwrotu – potwierdzonych w protokole zdawczo-odbiorczym (na zasadzie ubezpieczenia „od ściany do ściany”/”od gwoździa do gwoździa”). Polisa OC musi uwzględniać odpowiedzialność za usługę - w tym za szkody po przekazaniu pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy, odpowiedzialność za szkody w mieniu w obróbce/usłudze z uwzględnieniem rodzaju mienia (ochrona nie może wyłączać odpowiedzialności za szkody w dziełach sztuki, przedmiotach zabytkowych, itd.), a także obejmować działalność, jaką prowadzi Wykonawca, a w szczególności działalność związaną z realizacją przedmiotu Umowy. W polisie „od gwoździa do gwoździa” muszą być uwzględnione typowe dla ubezpieczenia postanowienia, jak klauzula muzealna (niezbywalności własności), klauzula restauracji, subrogacji, zniesienia zasady proporcji, a także zapewnić zniesienie fransyz i udziałów własnych. Koszt ubezpieczenia pokrywa Wykonawca.

2. Suma ubezpieczenia za szkody na mieniu nie może być niższa niż 100 000,00 zł. Ubezpieczenie nie może wyłączać ani ograniczać odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody wyrządzone przez Wykonawcę lub osoby, którymi Wykonawca się posługuje do wykonania Umowy.

3. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii polisy/umowy ubezpieczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ochronę i jej zakres przed wydaniem obiektów lub na każde wezwanie Zamawiającego.

4. Zamawiający zastrzega sobie prawo do zgłaszania dodatkowych uwag i zastrzeżeń do przedstawionych mu przez Wykonawcę polis/dokumentu ubezpieczenia. Uwagi muszą zostać uwzględnione przez Wykonawcę w takim zakresie, w jakim ryzyko uzasadnia konieczność wprowadzenia takich zmian lub też umowa ubezpieczenia zawiera postanowienia niekorzystne dla Zamawiającego (np. dodatkowe wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności), a żądane zmiany nie wykraczają ponad standardy rynkowe obowiązujące w tym zakresie. Zamawiający dopuszcza, aby Wykonawca przedłożył wcześniej oferty ubezpieczenia celem weryfikacji i akceptacji przez Zamawiającego - umowy ubezpieczenia muszą być wówczas zawarte zgodnie z zaakceptowanymi przez Zamawiającego ofertami przed wydaniem obiektów, a wraz z polisami/dokumentami ubezpieczenia, Wykonawca dostarczy potwierdzenie opłacenia składki

5. Wykonawca zapewni, aby czynności przewidziane niniejszą umową były wykonywane zgodnie z obostrzeniami zawartymi w umowach ubezpieczenia oraz innych dokumentach ubezpieczeniowych (np. warunkach ogólnych).

TRANSPORT MUZEALIÓW

Transport zbiorów, na których stan zachowania ma wpływ temperatura, wilgotność powietrza lub drgania o minimalnym nawet natężeniu, wykonuje się przy użyciu środka transportu, który zapewni utrzymanie stałej temperatury i wilgotności oraz wyeliminuje drgania związane z przemieszczaniem się środka transportu.

1. Wszystkie obiekty zabytkowe należy transportować w twardym opakowaniu (zalecane pakowanie w skrzynie) i przewozić pojazdem zamkniętym, klimatyzowanym, przystosowanym do przewożenia dzieł sztuki (pojazd resorowany, z przestrzenią ładunkową umożliwiającą unieruchomienie zapakowanych obiektów). W trakcie transportu do Wykonawcy dopuszcza się przewożenie obiektów w obecnych opakowaniach, przy jednoczesnym uwzględnieniu dodatkowych środków dla lepszej amortyzacji i usztywnienia.
2. **Nie wolno:**
 - przewozić równocześnie, tym samym środkiem transportu, zabytków i przedmiotów niebędących zabytkami, skrzyń i zabytków nieopakowanych, bądź opakowanych w materiały nietrwałe, nieodporne na nacisk;
 - ustawiać skrzyń piętrowo.
3. Sposób pakowania należy ustalić z właścicielem obiektu. Należy stosować się do zaleceń dotyczących transportu i obchodzenia się z obiektami zawartych w publikacji *Opieka nad obiektami muzealnymi* z serii NIMOZ Ochrona Zbiorów:
[zeszyt_nr_5.pdf](#)
4. W przypadku przewozu wszystkich obiektów w jednym transporcie, transport może być przeprowadzony w obecności kuriera muzealnego.
5. W przypadku transportu wszystkich lub części obiektów - nie ma wymogu organizowania konwoju transportu, o którym mowa w punkcie 9 Załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich utratą lub zniszczeniem (Dz. U. 2014, poz. 1240).

INSTRUKCJA OKREŚLAJĄCA DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PRZEMIESZCZANIEM DZIEŁ SZTUKI

Zagrożenia występujące w przewozie dzieł:

Zagrożenia wynikające ze złego opakowania i źle przygotowanego transportu są liczne i uzależnione od techniki wykonania obiektów. W wyborze opakowań i techniki przewozu niezbędny jest udział doświadczonego specjalisty, konserwatora. Kurier transportu obowiązany jest uczestniczyć w konsultacjach i wszelkich przygotowaniach transportu.

Ogólne wytyczne dotyczące dobrego opakowania to ochrona obiektu przed:

- uszkodzeniami mechanicznymi
- zmianami klimatu

- zanieczyszczeniami
- kradzieżą
- pożarem

oraz:

- niedostateczną klimatyzacją w przypadku długich przejazdów i dużej różnicy klimatu
- niebezpiecznymi wstrząsami w przypadku złej nawierzchni dróg i niewłaściwego resorowania
- nieuwagą kierowcy
- nadmierną szybkością
- niebezpieczeństwem wypadków drogowych
- niewłaściwym miejscem postoju np. w pełnym słońcu, w pobliżu łatwopalnych ładunków (samochody przewożące takie ładunki, stacje paliw)
- nieprawidłowym załadowaniem samochodu
- przeładowaniem samochodu

Ogólne zasady dotyczące załadunku:

Nie wolno:

- przewozić równocześnie tym samym środkiem lokomocji skrzyni i obiektów “luzem”
- przewozić zabytków w tym samym luku bagażowym razem z innymi rzeczami
- ustawiać piętrowo skrzyń

Należy:

- opakowania muszą spełniać wytyczne konserwatorskie opracowane według techniki wykonania zabytku
- załadunek w przypadku dużych i ciężkich obiektów lub skrzyń powinien odbywać się przy pomocy podnośników lub platform hydraulicznych
- przenoszenie obiektów nie powinno odbywać się przez wejścia dla publiczności lub przewidziane dla innych celów (szczególnie podczas udostępniania muzeum dla zwiedzających)

Materiały do pakowania:

Malarstwo: każdy eksponat powinien być owinięty w *Tyvek* lub fizeelinę. Przy krótkich transportach dopuszcza się owinięcie obiektu dodatkowo folią bąbelkową.

Elementy mocowania: druty, haczyki i oczka służące do zawieszania obrazu, powinny być usunięte, lub zabezpieczone, ponieważ mogą spowodować poważne uszkodzenia obrazów lub ram. Klipy w blęjtramie należy zakleić taśmą w celu zabezpieczenia ich przed wypadnięciem. Przy obiektach oprawionych z szybą należy pamiętać o jej zaklejeniu na czas transportu specjalistyczną taśmą.

Jeżeli opieramy kilka obrazów o siebie, to ustawiamy je naprzemiennie – lico do lica, odwrocie do odwrocia. Przy transporcie międzymiastowym i międzynarodowym dopuszczalne są jedynie kartonowe, sztywne przekładki.

Obrazy najlepiej jest umieszczać pojedynczo w skrzyniach. Dotyczy to szczególnie obrazów dużych.

Obiekty na podłożu papierowym:

Obiekty oprawione w passe-partout należy przełożyć bibułą lub papierem bezkwasowym.

Grafiki, plakaty, dokumenty itp. obiekty należy przewozić w tekach ze sztywnego, grubego, bezkwasowego kartonu chroniących je przed zgięciem i załamaniem. Obiekty powinny być unieruchomione, tak, aby nie przemieszczały się w czasie transportu. W przypadku gdy obiekt fotograficzny nie podróżuje w passe-partout i ramie, powinien być umieszczony w obwolucie lub specjalistycznych poliestrowych koszulkach do archiwizacji fotografii (z atestem P.A.T.). Obiekt umieszczony w obwolucie powinien leżeć pod obciążeniem z tektury bezkwasowej w pudle ochronnym, unieruchomiony. Pudło ochronne powinno być umieszczone w folii bąbelkowej i skrzyniach przeznaczonych do transportu tego typu obiektów.

Przy transporcie obiektów oprawionych w ramę ze szkłem należy pamiętać o zabezpieczeniu szyb poprzez oklejenie jej w kilku miejscach pionowo i poziomo specjalistyczną taśmą klejącą, w celu utrzymania szkła w całości na wypadek pęknięcia szkła. Obiekty wypożyczone w formie oprawionej pod żadnym pozorem nie powinny być wyjmowane z ram. Obiekt papierowy/ fotograficzny umieszczony w passe-partout i ramie, zabezpieczony narożnikami kartonowymi oraz zapakowany w papier ochronny i folię bąbelkową powinien być umieszczony w skrzyni/pudle wraz z obiektami tego samego rodzaju, tak aby pod wpływem ciężaru ramki obiektu nie uległy pęknięciu.

Każda książka powinna być pakowana osobno. Pierwszym opakowaniem powinien być czysty papier bezkwasowy/ bezkwasowa bibuła, drugim opakowaniem materiał wyściełający i absorbujący wstrząsy (folia bąbelkowa), ostatnie opakowanie stanowi papier pakowy. Paczkę należy umieścić w skrzyni transportowej lub sztywnym kartonie z materiałem wyściełającym. Liczba woluminów umieszczanych w jednym pudełku zależy od ich wartości, wagi i wymiarów. Karton zawierający kilka woluminów nie powinien ważyć więcej niż 9-10 kg. Należy przewidzieć czas na aklimatyzację książek zapakowanych w arkusze bezkwasowej bibuły i kilka warstw folii bąbelkowej.

Ceramika i szkło: każdy eksponat powinien być owinięty w papier silikonowy, Tyvek lub fizelinę, następnie w folię bąbelkową. Obiekty należy umieszczać w skrzyniach drewnianych (nie dopuszcza się kartonowych pudeł), odpowiednio wyłożonych miękkim materiałem bądź styropianem. Obiekty muszą być unieruchomione, w tym celu zaleca się użycia granulatu silikonowego bądź folii bąbelkowej. W przypadku użycia dużych skrzyń do grupy wielu małych obiektów, zaleca się stosowanie sztywnych przekładek.

Metal: każdy eksponat powinien być owinięty w papier silikonowy, Tyvek lub tkaninę antykorozyjną i folię bąbelkową; następnie obiekty należy umieszczać w wymoszczonych pianką polietylenową skrzyniach. Obiekty muszą być unieruchomione, w tym celu zaleca się użycia pianek bądź folii bąbelkowej. W przypadku użycia dużych skrzyń do grupy wielu małych obiektów, zaleca się stosowanie sztywnych przekładek.

Rzeźba i meble: poszczególne elementy mebli należy owinać fizeliną i grubo folią bąbelkową. Stoły przewozić na miękkich przekładkach, blatami w dół.

Tkaniny: każdy eksponat powinien być owinięty w papier bezkwasowy lub Tyvek. Obiekty należy układać na płasko na sztywnym podłożu. Unikać zagięć, składania i załamania. Ewentualne miejsca zagięć wypełniać wałkami z tektury bezkwasowej, rulonami z papieru bezkwasowego lub z Tyveku. Obiekty należy również zabezpieczyć przed przesuwaniem. Większe tkaniny należy nawinać na wałki

o dużej średnicy, wykonane z tektury bezkwasowej, o długości dopasowanej do wymiaru tkaniny. Ubior i stroje zabytkowe należy transportować na płasko, na stabilnym i sztywnym podłożu, najlepiej w pudełkach bezkwasowych. Rękawy, kołnierze i fałdy powinny być wypełnione wałkami z *Tyveku*, bibuły lub papieru bezkwasowego, w celu uniknięcia deformacji.

Obiekty należy przewozić w skrzyniach ze stabilnymi uchwytami do przenoszenia. Skrzynie powinny być zamocowane podczas transportu pasami do burty kabiny samochodu.

Obrazy pionowo, równoległe do kierunku jazdy.

Transport samochodowy musi uwzględniać:

- dobrze resorowaną kabinę, klimatyzowaną, właściwie izolowaną i szczelną, dysponującą urządzeniami do unieruchomienia dzieł sztuki we właściwej pozycji (pasy, listwy na ścianach do zaczepiania taśm mocujących)
- platformę - podnośnik hydrauliczny do podnoszenia i załadunku ciężkich obiektów
- materiały zabezpieczające jak: koce, gąbki, fizeolina, folie, kartony, które powinny być kontrolowane pod względem czystości
- wyrównaną podłogę (zniwelowane zakola)

Zagrożenia wynikające ze wstrząsów i mikrowstrząsów:

- uszkodzenia mechaniczne, pęknięcia, rozdarcia, odpryski, złamania, stłuczenia
- rozluźnienie konstrukcji i wiązań między warstwami objawiające się niekiedy w obiekcie długo po zakończeniu podróży (powtarzane wielokrotnie kumulują się)
- wgniecenia i otarcia spowodowane niewłaściwym opakowaniem (np. poprzez bezpośredni dotyk papieru do powierzchni zabytku), bądź złym osadzeniem obrazów w ramie, wypadnięciem lub przesunięciem się klinów

Zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych:

- kondensacja wilgoci przy gwałtownym ochłodzeniu (np. na częściach metalowych obiektu)
- rozwój mikroorganizmów (przy nadmiernym przegrzaniu)
- rozpuszczenie się lub mięknięcie niektórych materiałów (dublaże, kity woskowe)
- zmiany wymiarów liniowych i objętości materiałów w zależności od rodzaju materiału, skutkiem czego następować może rozluźnienie i rozklejenie się spoin, pękanie i wypaczenie, utrata przyczepności między warstwami obiektu (pęcherze, ubytki polichromii, dezintegracja spoiw)

Ekspozowanie:

Wilgotność względna [RH]

Obrazy na podłożu płóciennym	RH = 55%+/- 5
Obrazy na podłożu drewnianym, rzeźba polichromowana, meble	RH = 55% +/-5
Obiekty na podłożu papierowym	RH = 50% +/-5
Tkaniny	RH = 50% +/- 5

Obiekty skórzane	RH = 55% +/-5
Obiekty z kości	RH = 40%
Ceramika, szkło	RH = 40 – 50%
Obiekty metalowe, broń	RH = do 45%
Laka	RH = 50 – 60%
Emalia	RH = 40 – 50%
Okazy Biologiczne	RH =40-60 %RH

Dopuszczalne dobowe wahania dla wszystkich rodzajów obiektów nie powinny przekraczać 5%.

Oświetlenie, natężenie światła [Lux]

Metal, kamień, szkło, ceramika	300 luxów
Obrazy olejne, tempera, laka, kość	150 luxów
Tkaniny, skóra, papier	50 luxów